

Arany János

KOLDUS-ÉNEK

Küszöbről küszöbre járok, hol be, hol ki...
Ne üzenjete, hogy nincsen itthon senki,
Ne uszítsátok az ebet, hogy letépjen,
Annyi kezem nincsen, hogy magamat védjen
Szegény honvéd jövők, kérni egy falatot.
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Sokat táboroztam, meg is nyűttem, látszik;
Versectől Szolnokig, Izsaszegettől Vácig.
Ott maradt a jobbkez, mankót hordoz a bal,
Mankóstul sem ér föl régi ép lábammal:
Oh, e rongyokat már hogy is nem hagytam ott!
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Ne pirongassatok, hogy koldulni szégyen,
Koldusbotom miatt más piruljon, én nem!
Ha tisztét mindenki tette volna, mint én,
Falatomhoz e sós könnyet nem vegyítném:
Sántán is, bénán is, töltenék víg napot.
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Mennyi drága erő, és mennyi nemes vér!
Hozzáfoghatót a történet nem ösmér.
Mi haszna! az erőt ásta benső féreg:
Büszke, szenvedélyes, versengő vezérek;
Tiszta vérünk szennyos oltáron ontatott.
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Egy szelet kenyérkét, alamizsna fillért...!
Valami pénz csak kell, s nem tagadom, hogy mért:
Majd, ha eltikkadtam,... a déli nap éget,
Kocsmaházba térek egy ital bor végett;
Jó hely az, legalább nyujt egy kemény padot.
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Megítél a világ, hogy részeges vagyok,
Pedig, ha én iszom, hej! van arra nagy ok:
Magam sorsa is bánt... de az mind csak semmi,
Megszokná az ember végre föl se venni:
Más seb az, amelyre nem lelek balzsamot!...
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Oh! mikor ez a seb idebent megsajdul,
Lelkem minden húrja átrezeg a jajtul;
"Húzd rá cigány, mondom, egy keservest, ingyen",
És a cigány húzza, áldja meg az Isten;
Könnye pergi át a barna ábrázatot...
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Nyomorú egy élet... magamért nem bánnám,
Ha a holnapot már hozzá nem számlálnám;
Ám e szakadt könyvet ti csak foltozzátok:
Majd olvas belőle egykor unokátok
Dicsőségeitekről egy-két igaz lapot.
- Adjatok, adjatok amit Isten adott.

Azt mondák, mikor a harcban ömlött vérem,
Tíz holdnyi örökség lesz valaha bérem.
Tíz arasz is jó lesz, gondolám magamban,
Korántsem gyanítva, milyen igazam van:

Oh, ha megtaláltok egykor az útfélen,
Adjatok egy szűk sirt hazám szent földjében.

(1850)